

ETF Matematika 2:

funkcije više promjenljivih i površi drugog reda

Zadaci za samostalni rad

ETF, UCG, Maj 2020.

1. Izračunati: $\lim_{\substack{x \rightarrow +\infty \\ y \rightarrow +\infty}} (x + xy + y^2 + \sin(x^2y))e^{-xy}$.
2. Izračunati: $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{\sqrt{xy^4 \sin \sqrt{\frac{\pi^2}{36} - xy}}}{x^4 + y^2}$.
3. Ispitati neprekidnost funkcije: $f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2y}{x^2y^4 + x^4 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$.
4. Odrediti graničnu vrijednost funkcije $\frac{x^2 + y^2}{4x^2 + 4y^2 + \sin(x^2y^2)}$ u tački $(0, 0)$.
5. Koristeći Hajneovu definiciju granične vrijednosti funkcije dokazati da funkcija $\frac{\cos(y - x)}{\cos(x + y)}$ nema graničnu vrijednost u tački $(\frac{\pi}{2}, 0)$.
6. Date su glatke funkcije u i v . Izračunati $\frac{\partial^2 w}{\partial z^2}$ ako je: $w(x, y, z) = u(xy + z^2) + v(\arctg(x + y), \arctg z)$.
7. Ako je $F(x, y, z) = f(e^{-x^2} + e^{-y^2} + e^{-z^2}, g(x - y, y - z, z - x))$ izračunati $\frac{\partial^2 F}{\partial z^2}$.
8. Funkcija $u(t)$ definisana je jednakošću $\ln(1 + u + t) = u$. Neka je v data glatka funkcija. Ako je $F(x, y) = v(u(x + y), x + y)$ izračunati $\frac{\partial^2 F}{\partial x \partial y}$.
9. Data je glatka funkcija u . Funkcija $v(s, t)$ definisana je jednakošću $u(s - v) = v - t$.
  - (a) Izračunati $\frac{\partial^2 v}{\partial s \partial t}$.
  - (b) Ako je $u(x) = e^x$, dokazati da je $v(1, 0) = 1$, a zatim izračunati $\frac{\partial^2 v}{\partial s \partial t}(1, 0)$.
10. Funkcija $v(t)$ definisana je jednakošću $e^t + e^v = t$.
  - (a) Izračunati $v''(t)$.
  - (b) Ako je funkcija $w(x, y)$ definisana jednakošću: $v(x - w) = v(y + w)$ izračunati $\frac{\partial w}{\partial x}$.
11. Funkcije $u(x, y)$ i $w(x)$ su zadate implicitno jednakostima $u^3 = 3u - 3xy$ i $w^3 = 3w - 3x$, redom. Ako je $z(x, y) = u(w(x), y)$ naći $\frac{\partial^2 z}{\partial x^2}$.

12. Odrediti lokalne ekstremume funkcije $f(x, y) = xy(x + y)(1 + y)$.
13. Odrediti ekstremume funkcije $f(x, y) = \ln(4xz - y^2) - 2x^2 - z^2$.
14. Odrediti domen funkcije $f(x, y) = \sqrt{x + y} - 12x^3 - y$, a zatim:
- odrediti lokalne ekstremume u unutrašnjosti domena,
  - odrediti uslovne ekstremume na granici domena.
15. Data je funkcija $z(x, y) = e^{-x^2 - y^2}$.
- Odrediti ekstremume funkcije z pod uslovom $x^2 - y^2 = 1$.
  - Odrediti lokalne ekstremume funkcije $w(x, y) = z(x^2, y^2)$.
16. Neka je $z(x, y) = \ln(1 + x + y)$ data funkcija, a $k : x^2 + y^2 = x$ data kružnica.
- Odrediti uslovne ekstremume funkcije z na kružnici k .
  - Neka je F zatvorena figura ograničena kružnicom k i pravama $x = 1$ i $5x - 5y = -1$. Odrediti najmanju i najveću vrijednost funkcije z na skupu tačaka koje pripadaju figuri F .
17. Odrediti najmanju i najveću vrijednost funkcije $f(x, y) = (4x - 2x^2) \sin y + x^2 \sin y \cos y$ na (zatvorenom) pravougaoniku sa tjemjenima u tačkama $(0, -\frac{\pi}{2})$, $(2, -\frac{\pi}{2})$, $(0, \frac{\pi}{2})$, $(2, \frac{\pi}{2})$.
18. Data je funkcija $f(x, y) = e^x + e^y - e^{x+y}$.
- Odrediti uslovne ekstremume funkcije f na krivoj $e^x - e^y = 1$.
  - Odrediti najmanju i najveću vrijednost funkcije f na duži sa krajnjim tačkama $M(\ln \frac{1}{2}, \ln \frac{1}{2})$ i $N(\ln 2, \ln 2)$
  - Odrediti najmanju i najveću vrijednost funkcije na (zatvorenom) trouglu sa tjemjenima $A(-1, -1)$, $B(-1, 1)$ i $C(1, -1)$.
19. Sfera S sadrži tačku $T(1, 2, 4)$ i dodiruje ravan $\alpha : x - y - 2z = 0$. Napisati jednačinu sfere S ako normala iz tačke T na ravan α sadrži jedan prečnik te sfere.
20. Sfera s_1 sa centrom u $C_1(1, 0, -1)$ dodiruje sferu s_2 sa centrom u $C_2(2, 2, 0)$. Neka su r_1 i r_2 poluprečnici datih sfera, pri čemu važi jednakost: $r_2 = 2r_1$. Napisati jednačine datih sfera.
21. Napisati jednačinu sfere koja sadrži tačke $M(1, -3, -1)$, $N(2, 3, -2)$ i $P(-3, -1, 1)$, ako je poznato da joj centar leži u ravni $\alpha : x + y + z = 3$.
22. Centar sfere koja sadrži tačku $A(1, 0, 2)$ leži na pravoj $p : \frac{x-1}{2} = \frac{y+1}{-2} = \frac{z-1}{1}$. Napisati jednačinu te sfere ako je poznato da dodiruje ravan $\pi : 2x + -2y + z - 5 = 0$.
23. Napisati jednačinu sfere poluprečnika 3 s centrom u ravni $\alpha : x + z = 4$, koja pravu $p : \frac{x}{1} = \frac{y+1}{-2} = \frac{z-1}{2}$ dodiruje u tački $T(0, -1, 1)$.
24. Date su paralelne prave $a : x = y + 3 = z$ i $b : x = y - 3 = z$. Odrediti jednačinu sfere kojoj centar leži u ravni $\pi : x - y - z = 0$, ako je poznato da sfera dodiruje prave a i b u tačkama A i B redom, tako da je AB prečnik tražene sfere.